Притисак или пренемагање?

Пише: Ђорђе Вукадиновић
четвртак, 28 јул 2016 15:42

"Тражимо несталу владу. Молимо поштеног налазача, способне људе талентоване за проналажење изгубљеног или било коју особу добре воље да помогну да се пронађе наша влада." (Воја Жанетић)

Изгледа да су политичке и друштвене прилике у Србији такве да их хумористи, карикатуристи и сатиричари далеко боље осликавају од покушаја тзв. озбиљних анализа.

Сви се још сећамо драме са којом су представници власти дочекали прекид конститутивне седнице новог сазива републичке скупштине 3. јуна. Потезале се се тешке речи на рачун председавајућег Драгољуба Мићуновића, помињан је и неизбежни „државни удар" – а све само зато што је после десет сати рада, у петак увече, прекинуо седницу и заказао наставак за понедељак ујутро.

Слушајући тадашње коментаре представника скупштинске већине и провладиних аналитичара, чинило се да ће небо пасти, да се надвила сенка над европски пут Србије, да је угрожена „будућност наше деце" и доведени у питање економска стабилизација и сви реформски успеси у протекле четири године (јер Србија „нема времена да чека"). А онда, наједном, мук. Скоро два месеца од конституисања парламента и чак три месеца од избора на којима је – по сопственим речима и речима поменутих аналитичара – забележио „импресивну и спектакуларну победу", мандатар не стиже или не успева да дође пред посланике, изложи програм и представи свој предлог за чланове владе. И како се та чињеница може другачије разумети осим да не стиже, не сме, не уме, или неће?

Пише: Ђорђе Вукадиновић
четвртак, 28 јул 2016 15:42

Најпре је влада најављивана до средине јуна („пре посете кинеског председника”), па до почетка јула („пре одласка у Париз”), па пре скупштине ММФ-а („али свакако пре него што Британија добије нову владу”). У међувремену, Британија је, упркос правом политичком земљотресу после „брегзита”, добила новог премијера и владу, а Србија и даље чека. Да би се последњих дана могло чути да ће „све бити у законском року”, али и да „има извесних проблема” и притисака у вези с формирањем владе.

Али „законски рок” је намерно остављен тако широко за случај ванредних ситуација, оних када су карте подељене на пола и до самог краја се не зна ко ће да сакупи већину за формирање владе. (Тако је било више пута у историји српског вишестраначја – последњи пут 2008. и 2012 – а и недавно у Хрватској.) Овде, међутим, сада није тако и никаквих разлога за развлачење и одуговлачење нема.

Ако је његова листа освојила 131 мандат и ако има још најмање двадесетак посланика који су спремни да га подрже (плус СПС и ЈС, досадашњи партнери, који се нуде и једва чекају позив), онда се заиста поставља питање зашто Вучић све ово ради. Поготово што га нико није терао на ванредне изборе, сам их је расписао иако за то није било никакве стварне потребе ни разлога – на шта сам управо указивао у полемици вођеној на овим страницама – све уз егзалтиране коментаре режимских аналитичара како је то „мудар и државотворан потез” и како је то учињено „ради стабилности земље” и да би се „ојачала позиција у односу на евентуалне спољне притиске”. И шта би сада? Је ли позиција ојачана? Је ли влада имунија на притиске? Је ли довољно победио и колико му избора, гласова и посланика треба да би коначно могао да влада и покаже шта уме?

А спољни притисци? Зар је могуће да ико сме да нашем премијеру испоставља неке захтеве, с обзиром на то да је он лично много пута рекао да „сви знају” да је он „мало незгодан” и да његовим саговорницима не пада на памет да га притискају, а камоли да помињу нека имена – јер су свесни да би то било контрапродуктивно. А сада, гле чуда, одједном у провладиним медијима читамо и чујемо како га притискају и једни и други, имају своје жеље и фаворите, па сада, јадан, просто не зна шта би, чак помишља да дигне руке од свега, врати мандат и/или „предложи неког другог”?! (Неког другог може да предложи само председник, али „технички премијер” као да Николићу жели да измакне чак и ту формалну ингеренцију.)

Узгред, зар је то нешто ново? Зар није под притиском – и то мало другачијим и озбиљнијим – био и Слободан Милошевић, па и Коштуница, Ђинђић или Борис Тадић? А што тада млађаним радикалима није сметало да их развлаче и критикују због „капитулантства” и „издаје”. Уосталом, ако неко, слева или здесна, тако безочно притиска мандатара, његова је обавеза да те притиске обелодани и подели са српском јавношћу. А ако то неће или не жели, онда нека се тој јавности и не жали.

Овако можемо само да нагађамо да је у питању или нека тешка мука – или тешко завитлавање.